

VIITTOMAKIELTEN LAUTAKUNNAN 69. KOKOUS

aika	tiistaina 27.11.2018, klo 10.30–14.52	
paikka	Kuurojen Liiton suuri kokoushuone A3.44, 3. krs, Valkea talo, Helsinki	
Läsnä:		
jäsenet	Jarkko Keränen Sanna Paasonen Taina Petäjäinen Juhana Salonen Elina Tapio Mikaela Tillander Mari Virtanen	varapuheenjohtaja klo 14.52–14.57 puheenjohtaja, poistui kokouksesta klo 14.52
sihteeri	Leena Savolainen	
vieras	Pia Taalas xxx	Kuurojen Liitto ry tulkkiepiskelija
Poissa:	Alf Ekström	

1. § Kokouksen avaus.

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10.30. Kokouksen aloittaminen viivästyi hieman, koska aluksi otettiin jäsenistön ryhmäkuva.

Kokouksen toistotulkausta oli seuraamassa Humakin tulkkiepiskelija xxx.

2. § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

3. § Kokouksen esityslista.

Esityslista hyväksyttiin muutoksitta.

4. § Lautakunnan kokouksen 3.10.2018 pöytäkirjojen tarkistaminen.

Kokouksen 3.10.2018 suomen- ja ruotsinkielinen pöytäkirja tarkistettiin.

Päätös 1. Päätettiin poistaa pykälästä 7 käsitteen ”kielitietoisuus” viittomavastineita esittelevä kohta, koska asian käsittely on kesken. Lisäksi poistettiin pykälän 7 kohta, joka koski yhdistyksellä käytävän keskustelun videotallenteen julkaisua. Muilta osin pöytäkirjat hyväksyttiin muutoksitta.

5. § Viittomakielisen kokousyhteenvedon laatijan valinta.

Jäsenistä kenenkään aikatauluihin ei sopinut tiivistelmän viittominen heti kokouksen jälkeen.

Päätös 2. Kokoustiivistelmä viitotaan viimeistään seuraavan kokouksen yhteydessä

6. § Unesco Survey of World Languages -raportti.

Lautakunta antoi viimeiset kommenttinsa Unescolle laaditun, viimeistelyä vaille olevan, suomalaista viittomakieltä koskevan raportin sisällöstä. Asiat ovat raporttiin kirjanneet Kuurojen Liiton erityisasiantuntija Pirkko Selin-Grönlund ja viittomakielten lautakunnan sihteeri. Tekstin viimeistelystä vastaa lautakunnan sihteeri.

Päätös 3. Päätettiin luoda lautakunnalle oma WhatsApp-ryhmä jäsenten väliseen nopeaan ajatustenvaihtoon, koska Unesco-prosessin aikana huomattiin, ettei lautakunnan Facebook-ryhmä toimi tässä tarkoituksessa kovinkaan hyvin. Unesco-raportin laatimisen myötä piirtyneeseen kuvaan suomalaisen viittomakielen tilanteesta palataan ensi kevään kokouksissa.

7. § Keskustelun herättäminen Maamme-laulun viittomakielisistä käänöksistä.

Jarkko Keränen, Juhana Salonen ja Elina Tapio olivat valmistelleet luonnokset Maamme-laulun käsittelyä varten, toisen Facebook-keskustelulle ja toisen Jyväskylän kuurojenyhdistystä varten. Tekstit koostuivat johdannosta ja asiaa eri näkökulmista lähestyvistä kysymyksistä (kysymykset ks. [tekstiliite 1](#)).

Keskusteluun nostetaan seuraavat neljä Viittomakielisessä kirjastossa julkaistua Maamme-laulun käänöstä <https://www.viittomakielinenkirjasto.fi/fi/haku/maamme-laulut>.

Pohdittiin, tarvittaisiinko keskustelun pohjaksi myös alkuperäistekstit, joista viittomakieliset käänökset on tehty. Päädyttiin jättämään tämä näkökulma pois, koska se voisi johtaa huomion kiinnittymiseen suomen ja ruotsin kieleen ja pois varsinaisesta kohteesta, viitotuista Maamme-lauluista. Yhdistyksellä käytävässä keskustelussa tekstit otetaan esille vain siinä tapauksessa, että yleisössä joku haluaa niitä tarkastella.

Päätös 4. Jyväskylän kuurojen yhdistyksellä 28.11.2018 Maamme-laulujen käänöksistä käydyn keskustelun jälkeen viimeistellään Facebook-ryhmässä *Meidän kaunis, rakas viittomakielemme ja kulttuurimme!* käynnistettävän keskustelun aineisto. Sihteeri koordinoi suomenruotsalaisella viittomakielellä ja ruotsiksi laadittavien aineistojen laadintaa. Muusta päävastuun kantaa yllämainittu työryhmä. Facebook-keskustelu pyritään aloittamaan sopivasti ennen itsenäisyyspäivää, viimeistään 5.12.2018.

8. § Lautakunnan kolmivuotissuunnitelma.

Päätös 5. Lautakunnan kolmivuotissuunnitelmaan ajanjaksolle 1.6.2018–31.5.2021 valittiin seuraavat pääteemat:

- Osallistuminen hakemuksen laatimiseen Unescolle suomalaisen viittomakielen uhanalaisuuden määrittämiseksi.
- Kielitietoisuuden edistäminen.
- Kuurosokeiden käyttämää viittomakieltä koskevien asioiden käsittely.

- d) Lautakunnan esiintyminen Kuurojen valtakunnallisilla kulttuuripäivillä ja muissa vastaavissa tapahtumissa.
- e) Suomalainen viittomakieli kuurojen maahanmuuttajien kielenä.
- f) Reagoidaan muihin esille nouseviin aiheisiin tarpeen mukaan.

9. § Muut esille tulevat asiat.

- a) Keskusteltiin valtioneuvoston luonnoksesta ”Suositus viittomakielten käytöstä valtioneuvoston viestinnässä”. Siitä on pyydetty lausuntoja 10.12.2018 mennessä.
Lautakunnan kokouksessa nousi esille huoli siitä, olisiko jo näissä dokumenteissa pitänyt osallistaa Ylen henkilöstöä ja varmistaa, että Ylellä on valmius toteuttaa suosituksessa esitetyt tavat tiedottaa viittomakielillämme?
Päätös 5. Sihteeri laittaa lautakunnan huomion lausuntona tiedoksi Valtioneuvostoon.
- b) **Päätös 6.** Perustetaan blogisivusto viittomakielten lautakunnan tiedotusta varten, jotta saadaan nyt hajallaan olevat aineistot keskitetyksi tarjolle.
- c) Pohjoismaisen viittomakielten huoltajien verkosto järjestää tapaamisen Tukholmassa 10.10.2018. Tapaamisen aiheena on kannanoton kirjoittaminen kuuron lapsen oikeudesta viittomakieleen. Suomesta osallistuvat Annika Aalto ja Leena Savolainen. Lautakunta antoi evästystä kokoukseen osallistujille.

10. § Ilmoitusasiat.

- Turun yliopistoon on perustettu Kielen ja hyvinvoinnin tutkimuskeskus LaWe <http://www.utu.fi/fi/yksikot/hum/yksikot/kkl/lawe/Sivut/home.aspx>.
- Elina Tapio on pitänyt AFinlan syysposiumissa 9.–10.11.2018 esitelmän *Viitottujen kielten ja kielimuotojen nimitykset ja omistajuuden ilmaukset Kotimaisten kielten keskuksen Suomen viittomakielten lautakunnan kokospöytäkirjoissa*.

11. § Seuraava kokous.

Seuraavan kokouksen ajankohta selvitetään verkkoitse kalenteriohjelmalla.

12. § Kokouksen päättäminen.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.57.

Vakuudeksi

Leena Savolainen
sihteeri

Juhana Salonen
puheenjohtaja

Jarkko Keränen
varapuheenjohtaja

Tekstiliite 1. Viittomakielten lautakunnan kokous 27.11.2018, 7. §.

Jarkko Keränen, Juhana Salonen ja Elina Tapio

Viittomakielisen ryhmän keskusteluttaminen Maamme-laulun viittomakielisistä käänöksistä – mahdollisia keskustelussa käytettäviä näkökulmia

1. Yleisiä kysymyksiä (katsotaan kaikki videot läpi)

- a) Mitä ajatuksia videot herättävät sinussa?
- b) Millaisia samanlaisia ja erilaisia piirteitä eri versioissa on?

2. Kielenrakenteista (katsotaan kukin video yksitellen läpi tilanteesta riippuen)

Millä tavalla versioiden erilaisuus/samankaltaisuus näkyy, kun niitä tarkastelee yksityiskohtaisesti (esimerkiksi laulujen käsimuotoja, viittomien liikettä, ei-manuaalisuutta ja muita “pikku juttuja”)? Mitä muita havaintoja teillä on?

3. Maamme-laulu: viittomakielinen laulu

- a) Mikä tekee viittomisen lauluksi?
- b) Tai ovatko kaikki Maamme-laulut edes lauluja?

4. Viittomakielisen Maamme-laulun synty (pohditaan yhdessä)

- a) Kuka teki ensimmäisen viittomakielisen Maamme-laulun? (ei faktaa)
- b) Miksi laulu alunperin käännettiin/tehtiin?
- c) Entä muiden uudempien laulujen motiivi?

5. Käytettiinkö koulussasi jotakin tiettyä Maamme-laulun käänöstä? Oliko se jokin näistä neljästä vai jokin muu?

6. Monikielisyysnäkökulma

- a) Lauluista yksi on nimetty Vårt land, joka on suomenruotsalainen käänös Vårt land -laulusta. Muita kolmea pidämme kenties suomalaisella viittomakielellä viitottuina versioina, mutta mitä mieltä olette mieskuoron versiosta: Onko siinä suomalaista, suomenruotsalaista viittomakieltä vai kumpaakin?
- b) Millainen olisi kansainvälisesti viitottu Maamme-laulu? (Miten viittoisit Maamme-laulua esimerkiksi viittomakieliselle turistiryhmälle?)

7. Jos pitää valita vain yksi, minkä näistä versioista haluaisitte viittomakielen tulkin osaavan ulkoa ja viittovan juhlatilaisuudessa? (vastaus numerona 1–4)

8. Jos olisit viittomakielisen kuoron johtaja ja esittäisitte laulun kuurojenyhdistyksen vuosijuhlissa, minkä version valitsisit? (jälleen pitää valita vain yksi) (vastaus numerona 1–4)